

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Évi díj	16 frt
Évi díj	4
Nyitódíj	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjeleni mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az ÉRTÉKESB CÍKKEK DUAZTÁNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hvá a előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppalik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haasensteint és Vogler hirdetés köv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szerviztér 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynőksége, Józsefstr 10. sz. 1 emelet

Nyitási díjak

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kolozsvár, 1876. julius 7.

(I-n). A török és szerb táborokból naponta a legellentétesebb híreket hoznak a lapot mi igen természetes, miután a hadakozó felek veszteségeket titkolni, győzelmeiket pedig nagyítani szokták, s ennél fogva sem a török, sem a szerb tudósításokat nem lehet teljesen hitelesnek tartani.

Azonban mégis minden arra mutat, hogy eddigelő a törökök vannak előnyben, s ez nek nézve csak örvendés lehet.

Mazonban nem magokról a jelenlegi eseményekről akarunk ez uttal szólni, hanem a dolgok folyama alatt felmerülő szeszánkat közelebbről érdeklő eshetőségeiről.

hrópa valamennyi államai közt Ausztria-Magyarországnak van leginkább érdekében, hogy a megkezdett háboru mihamarab véget érjen, vagy ha ez nem lehetséges, aként localisáltassék, hogy abban az eurpai nagyhatalmak közül egyik se legyerkénytelen beavatkozni.

ti ugyan nem hiszszük, hogy a törökök igen gyorsan oly határozott győzelmeiket vívjának ki a szerbek felett, hogy azok következtében a szerbek kénytelenek legyenek magokat felhagyni a háboru folytatásával, de arról meg vagyunk győződve, hogy ha párisi szerződést aláírt hatalmak teljes jóhiszeműséggel az említett szerződés alapján maradnak, nem is lesz szükség beavatkozásra, mert a török hadseregéből hátrább le fogja végképen győzni a jelenleg vele szemben hadviselő tartományait.

Ézetünk szerint a be nem avatkozás corra keresztül vitélet igen megnehezíti azon örülmény, hogy az izgatott magát a szerb népet fanatisálták, a nemzetiség és keresztény vallás érdekeit használva fel ürügül, s pedig senkinek eszébe sem jut a szlv faj elnyomására törekedni, de másfelől így kereszties háboru előidézése sem áll dekében magoknak a keresztényeknek em.

Azt sem tudjuk felfogni, miként egyeztethek meg némelyek a keresztény vallás veivel a vallásos fanatismust, s üldözés, holott a szentírás azt mondja: „Légen kinek, kinek, a maga hite szerint.

Ha már mindezeknek dacára felbomlana Törökország, ez Európára nézve a lehet legválságosabb háboru időznél elő, mert ez esetben az európai sulygyen megsemmisülne s az eldarabolt európai törökországból, a mely állam Konstantinápolyt kapn, okvetlen futsulyra vergődne, míg a jelenleg Török uralom alatt élő szlv országok

szágoeszkákat akármely szomszédos államhoz csatolnák azok, a dissolutio magvát vinnék magokkal.

Ha pedig egy foederativ déli szlv birodalom állítatik fel, azáltal újból az északi colussus hatalma vergődik tulsulyra, mi aztán a civilisatio- és alkotmányos szabadságra nem volna előnyös.

Tapasztalhattuk, mily sok nehézséggel járt és fog még a kivitelben is járni a törvényhatóságok kikerekítése s menyíivel nehezebb volna Európa térképét megváltoztatni, a mikor a nemzetek irtó háborut folytatnának egymás ellen s a hatalmasabb államok a gyengébbek abszorbeálására törekednének.

Ezeknél fogva helyeseltük mi az Andrássy-féle jegyzék intencióit, melynek alapján lehetséges lett volna a vitás kérdések békés uton való elintézése, míg ma egy kitörő félben levő vulkán áll egész Európa.

Ezért helyeseltük miniszterelnökünknek a neutralitás fenntartása érdekében kibocsátott határozott rendeletét, mert csak úgy kívánhatjuk meg szomszédainktól, hogy jogainkat tiszteletben tartásák, ha mi sem bántjuk az övéket s nem engedjük, hogy azon államok érdeke elleni szövetekezések történjenek hazánkban, a melyekkel béke-lábon állunk.

Nézetünk szerint, ennél fogva Ausztria-Magyarország érdekében most is az áll, hogy a háboru mihamarab befjeztessék s mindenesetre localisálva legyen, de miután ma már a felzaklatott kedélyeket rendes eszközökkel megfékezni nem lehet, csak helyeselni tudjuk határaink biztosítását s a hazában benn az Omladiná-féle törekvések megfékezésését s a Miletics-féle emberek szigorú meglecckéztetését.

A háboru.

A csatatér eseményeiről ma olyan részletek érkeztek, melyek némi világot vetnek a küzdelmek eredményeire. Jellemző, hogy a két fél hivatalos tudósításai áthidalatlan ellentétben állanak egymással. Török részről az egész vonalon diadalt jeleznek, a szerbek viszont Nis környékéről küldenek győzelmi híreket. Az elmentmondó tudósításokból biztosan csak azt következtethetjük, hogy az eddigi harcok közül minden tekintetben a zajezári csata volt a legfontosabb s hogy a Nis körüli hadműveletek eddig csak a vár körülzárására irányultak, mely operációk eddig sikerültek is, a menyíben a váron kívül álló apróbb török hadosztályok az ellenség előnyomulását megakadályozni nem tudták.

Jellemző, hogy a szerb tudósítások egy szóval sem szólnak a zajezári csatáról; ez méginkább bizonyítja, hogy a vereség fölörte

érzékeny. Turn-severini magán hírek szerint a zajezári táborra támaszkodó szerbek már kora reggel nyugtalanítani kezdték Osman pasa török hadát. A pasa idejében értesült, hogy az előrsi harez megindult, s hogy a törökök lassan hátrálnak. A szerbek igyekeztek a határt átlépni, s Grjalan, Prita és Gackovo mellett a török területen levő magaslatokat megszállani. Osman pasa észrevette a szándékot, s se regével vasárnap délelőtt a határra indult. Megszállotta a 674 láb magas Prita és Adlie ormokat. Ez lehetetlenné tette a szerbeknek a határon való átlépését, s vissza is vonultak. Ekkor Osman pasa ragadta meg az offensívát, a Timokig üldözte az ellenséget. Zalezár előtt az erődített táborból nagyobb sereg jött a szerbek segélyére, s csata felbődött ki, mely délután két óráig esti nyolcig tartott.

A szerbek a törököket nagy tömegekben való megrohanással akarták visszazúzni. De ezek megállták helyüket s roppant pusztításokat tettek a szerbek soraiban, a kik Zajezárba a sánczok védelmére vonultak vissza. A törökök nagy erővel rohantak előre s rövid ostrom után késő este elfoglalták az erődítményeket. Nagymennyiségű löszér s más készlet, 1500 szerb — nagyjából sebesült — jutott a győző fél kezébe; hir szerint a szerbek ezenkívül 1200 halottal vésztettek. Ez adatok részben tulzotnak látszanak. A törökök veszteségét 800 sebesültre s 500 halottra teszik. A szerbek vad futásban dél felé vonultak vissza. A török hivatalos hir megerősíti a közleményt. Osman pasa Velika-Izvorban, a zajezári járásban, foglalt állást s onnan akarja hadműveleteit folytatni. Eddig azonban úgy látszik még nem indította meg a támadó operációkat.

A Drinamenti harcokról még egészen hiteles hírek nem érkeztek. A szerb tudósítások ma is csak azt mondják, hogy Bjelinánál nagy harez dühöng. A törökök ezt azzal egészítik ki, hogy itten Alimpics megveretett. A mig azonban részletek a harcokról nem érkeznek, addig ez eseményekről ítéletet mondani nem lehet. Végre a montenegróiak is megragadták az offensívát, de egyelőre csekély sikerrel. Podgorica ellen intéztek támadást, mely azonban jelentéktelen volt s eredménytelen maradt.

A helyzet sulypontja Nis körül van, hol Abdul Kerim pasa ma érkezik meg s azonnal átveszi a török hadak felvezetését. A szerb hadsereg előnyomulásáról hivatalos és magánhírek már sok apró közleményt hoztak.

Vasárnap reggel hat órákor lépték át a szerbek Suppovácznál a Morava mellett a határt. Mindenek előtt a közelében lévő falvakat s a topolnicai magaslatokat szállották meg, honnan a törökök némi harez után Nisbe vonultak vissza. Hétfőn a szerbek Nis mellett jobbra keleti irányban nyomultak előre és birtokba vették a babina-glavai sánczot, melyről most már tudjuk, hogy a kis török redouta, s nem sok jelentőséggel bír. Itt vivotott az

első nagyobb harez. Egy belgrádi, egészen megbízható hírt azt mondja, hogy ez volt a törökök legerősebb hadállása s hogy Chefket pasa legjobb csapatait küldötte védelmére. Véres harc fejlődött ki, s Csernaw megkerülte a török sereget. Ez látva a veszélyt, vad futásban visszavonult, s lovaikat, löszereiket, sátraikat elhagyva, hátráltak. E pozitíóból a szerb sereg, úgy látszik, a hegyek közt folytatta útját egész Ak-Palankáig, melyet elfoglalt. E városnak jelentősége azért van, mert a Szofia és Konstantinápolyba vezető uton fekszik. Ak-Palanka vagy Bela-Palanka (Fehérvár), harmadik nevén Mustafa-pasa-Palanka (a német lapok Ó-Palankának mondják, de ez hibás elnevezés), lóhátan 6—8 óra alatt elérhető Nistől. Erődítményei ma is ugyanazon állapotban vannak, a minőben 1737-ben a belőle kivonuló osztrákok hagyták. A vár, melyben kizárólag törökök laknak, nagy négyyszöglet képez magas tornyokkal, de nincsenek sem árkaik, sem előre tolt védművei. Meg lehet azonban, hogy az erőd még nem került a szerbek birtokába, s csak magát a várost foglalták el. Tegnap tehát a szerb sereg Nistől, oldalt a határtól egész Palankáig terjedő roppant hosszu vonalban volt felállítva.

Miletics elfogatása.

Lapunk tegnapi számában volt jelezve, hogy Miletics elfogatott. Ez elfogatás okairól és módjáról pesti lapokban a következőket olvassuk:

A budapesti törvényszék határozatából az újdíki államügyész rendeletet kapott, hogy Mileticet azonnal fogassák el. Ma reggel négy órakor, miután előbb lakásánhamozozás tartott, az államügyész jelenlétében Mileticet el is fogták és fogságba vezették.

Az elfogatás oka valószínűleg a „Zasztava“ azon cikke, mely arra hívja föl az oroszokat, hogy czárjukkal szintgy bánjanak el, mint a törökök a maguk császárjával. E cikk felségérsétségek tekintetén, eszközöltetett az elfogatás tekintet nélkül Mileticsnek képviselői immunitására.

E hir világos tanúsága annak, hogy a kormány és állam közegei vigyáznak az omladinára. Ezt erősíti meg a „B. Correspondenz“ következő helybeli levele is: „Bizonyosan tudomást vettek önök azon hivatalos és félhivatalos publicitásokról, melyek az ország déli részében fölmerrült mozgalomra vonatkoznak. Ma az összes közvélemény megnyugodott már ez irányban és mindenki tudja tényekből, hogy a kormány kezdtől fogva ismerte és féken tartotta az omladina izgatásainak menetét és fejlődését a nélkül, hogy zajos rendszabályokhoz kellett volna nyulnia. Ma reggel ismét itt vannak az irányadó miniszterek és a kormányi irodákban megint szorgos munka lesz.“

e neki, hogy az által, hogy engedte magát elraboltatni, egy oly híres széptevő által, kit a környékben mindenki ismer a nők körül aratott győzelmeiért fegyvert, adott maga ellen mostoha anyja kezébe, ki most még természetesen gyámja neki és kinek hatalmával visszaköveteli őt s babár nyolcz napi tartamra is kólostorba zárátat és mind ezt a legnagyobb tüntetéssel s a feltűnő botrány kikürtölésével.

— Azt nem hiszem, hogy ügyvédjének elmondta volna ezt, hanem úgy gondolom elmondta gyontatójának, mert vallási szempontból is volt tanácsot kérni, egy nagyon ügyes és befolyásos papnál, a ki megtudva, hogy védenze több mintegy millió vagyonnal rendelkezik, melyvel hitét támogatathja, minden gyanúsítson felülemelkedettnek jelentette ki őt s biztosította, hogy veszdly nem érheti. Csak azt tanácsolta neki, hogy váljk meg tőlem mentől előbb és rejtse el magát jól, teljes koruságá bekövetkezéig. Azt azonban nem tiltotta meg neki, hogy ezentul is testvér és barátként tekintsen, mert Mari mit sem tud könyvelm multamról s alkalmasint úgy festett le előtte, mint egy szelid bárányt, ki képes elősegíteni őt szent feltételében. Szóval, bevégezván mindezeket, felültünk együtt a vasutra, és miután Mari nyolcz napot magános együttlétben töltött el Párisban az ön legalázatosabb szolgáljával, egy szép nyári éjszakán megérkezett Vignollette-be, épp oly feddhetetlenül és nyugodt lelkiismerettel, mint midőn elhagyta a zárdát.

Miletics elfogatása, országgyűlési képviselőről levén szó, igen természetesen a miniszterium tudtával is történt. A kormány az országgyűlés egybeülése után mindjárt a legelső ülésben jelentést fog tenni ez ügyben. Mileticet Budapestre hozták s a fenytítő törvényszék elé állítják, minthogy a hazaárulási és felségérséti bűnügyekben az egész országra a budapesti törvényszék illetékes. Miletics hazaárulási büntényt követelt el s erre nézve teljes bizonyítékok birtokában van az államügyész.

A montenegrói hadizenet.

A „N. Fr. Pr.“ közli azon leveleket, melyek Mehemed Rusdi pasa nagyvezér és a montenegrói fejedelem közt váltattak.

A nagyvezér f. hó 20-dikán ezeket írta Nikitának:

„Fenséged tudja, hogy a fényes porta aggodalommal tekint azon fegyverkezésre, mely egy idő óta Montenegroban történik. A formaszertint is ismételt biztosítások, melyeket fenséged szives volt többször is ismételni, szerencsére lecsillapították nyugtalanságunkat. Ma azonban sajnálattal kell constatltnom, hogy e fegyverkezések távolról sem szüntek meg, sőt ol mervben folytattatnak, hogy a montenegrói hadsereg kész a hadjáratot bármely pillanatban megkezdeni. Fenséged könnyen megértheti, hogy ezen állapot mennyire alkalmas a portát nyugtalanítani. Ö folsége a szultán, ki buzgón iparkodik a gondviselés által atyai kormányra alá helyezett népek közt a csendet és rendet fenntartani, méltán nyugtalankodik e helyzet miatt és Montenegro támadási szándéka miatt, mely itt nyilvánulni látszik. Megbízva felséges uram által, kinek igen szíven fekszik a porta s a fejedelemség közt fennálló jó viszony fenntartása, fenségedhez fordulok, és kérem, adjon nekünk nyílt és szabatos felvilágosításokat e fegyverkezés indokai és valódi célja felől.

Mehemed Rusdi pasa.

— 1876. jun. 21.

Tegnap vettem sürgönyére feleleve megadom ezenel tartózkodás nélkül a kívánt felvilágosításokat. A felkelés a török tartományokban már elejétől fogva Montenegro és ennek kormányára nézve oly megpróbáltatások kutforrása lón, melyekkel nem szoktak kellőképen számolni, nem is tekintve, hogy mily terheket hárít a fejedelemségre a semlegesség magóvása és mily áldozatokba kerül a Montenegroba menekülő sebesültek, betegek, nők és gyermekek eltartása. A menhelyt nem tagadhatjuk meg és folyvást alaptalan vádak tárgyává leszünk. A legnagyobb udvariasággal fogadták ugyan a montenegrói kormány azon kijelentését, hogy a felkelésbe nem szándékozik beavatkozni, mégis minden nap új meg új bizonyítéka adatott annak, hogy a gyanu még fenn-

— Tehát te vezérelted őt nővéredhez? Azt hittem régi dajkája kísérte előt oda.

— Ah, igazság! felelőm mondani, hogy midőn Montencionban leszálltunk a vasutról étkezni, Charlotte ott állott velünk szemben. Utban volt Páris felé, hogy megkísérte, ha fel lehetne minket s nem is remélte, hogy az ily hamar sikerüljön neki. Mari, tanácsomra hallgatva, szivesen fogadta őt.

— Téged tehát az utolsó perczben meglepett a félelem? szolt hozzá. Különböztán még jobb így, nem hoztat bajba magadat s hasznosabb szolgálásokat tehetsz így nekem, mintha Párisba követél volna. Most elvezett Armond kisasszony lakába s aztán Riomban maradsz, hogy hozz nekem hirt róla, minő lépésre határozta el magát mostohaanyám.

„Charlotte tehát elkísérte Marit Vignollette-he s azután férjéhez csatlakozott Riombba, hol azóta többször találkoztam vele. Ketőnk között heves magyarázatokra került a dollog. Ö természetesen dühös ellenem s bosszantja nagyon, hogy oly jól ki tudtam játszani terveit. Előbb azt hitte, hogy házassági jogokkal bírok már Nives kisasszony felett. Midőn megtudta, hogy ez nem áll, ismét verszemre kapott s újabb alkudozást ajánlott, azt állítván, hogy a mint előre is látta, férjét elcsapták a zárdá szolgálataiból s most kenyérkereset nélkül levén, igen bajos lesz neki Riombban, volt régi állását visszaszerezni.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

PERCEMONTI VÁRKASTÉLY.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

XI.

(Folytatás.)

„Ezek voltak körülbelül Nives kisasszony szái s ha ön találkozik vele, édes bácsi, meg foggyőződni a feől, hogy épen nincs szándékában nézetén változtatni.

„On azt mondhatná, hogy rajtam vén oktudin állott meg változtatni elhatározását. Híjje el, hogy ez irányban minden lehetőséget elvettem, de hogyan kívánja, hogy az ember meg tudjon győzni egy asszonyt, mikor egy nem áll rendelkezésére szép szavaknál? — Jecsánat édes bácsi, a szó nagyon hatalmas valami, ha azt úgy tudjuk használni, miként ön; de én hasznaltam tanultam, hasznaltam

készültem ügyvédségre, most is csak úgy falusi módra tudok beszélni és nincsenek hatalmamban a szokóts ama finom árnyalatok, melyek képesek meggyőződést önteni a hallgatóba. A nő természeténél fogva makacs és önféjü teremtés, kit az ember nem foghat meg fölénlél fogva és ki csak egy bizonyos delejes csónék enged, midőn nem tartja magát igen távol a delejtolyam irányától; de mit tegyen az ember egy oly egyénnel szemben, ki nem tűr legkisebb bizalmasságot és a kibén akkora az ellentállási és küzdelmi szellem, hogy goromba vadállatnak kéne annak lenni, ki meg akarná szelidíteni őt?

„Bele kelle adnom magamat egészen sorsomba s a Gaulok Amadis-ává lennem, hogy megtérjőn oldala mellett.

„S a dolgban még az a legrosszabb, hogy e szinlés közben olyan szerelmes lettem, mint egy fiatal diák s a félelem, hogy meg ne sértsen őt, egész vértanút és rabszolgát csinált belőlem.

„E mellett Mari jelleme tele van ellentmondásokkal és következetlenségekkel. A sejtés és titokzatosság tanában neveltetvén, óvakodtak megtanítani őt, helyesen is gondolkodni. Minden gondolata vallásos eszmék felé irányulván, a földi dolgokkal csak úgy játszik, mint kellemes semmisségekkel, melyeket azonnal abban fog hagyni, mihelyt vallásos felfelülése másfelé ragadja lelkét. Most boldogja a tánczok, első éknek és mulatságnak. Párisba érkezésünk első estélyén azonnal színházba ki-

váncsozott, hogy lásson szép díszleteket, balettet, operát, tündéres jeleneteket. Szépirodalmi darabok, szenedélyes drámák nem érdeklik őt; még kevésbé a művészi festmények. Azokból mit sem ért, azok látára ástás fogja el; de a tündér-kastélyok, a syrenek grottái, a bengali-tűz, ez már elragadta, lázas örömmel töltötte el őt.

„Kifogadtam egy sötét, félreeső páholyt, bevetttem magam abba egy kitűnő szép, gyönyörűen öltözött alakkal s a páholyinyitónók, kik egyedül láthaták fátymolmentes, elragadóan kedves arczát, mosolyoktatt boldogságom felett, mialatt én egy vén pedans szerepére voltam kárhoztatva, ki egy hét éves gyermeknek magyarázza a gépezet és rúgók használatát! Ön nevet bácsi? nemde?

„Ugy van, nevetek, ezt igen megérdemelt büntetésnek tartom, egy diák negyed-beli don Juanra nézve, ki úgy bonyolítja bele magát egy zárdá-növendék elrablásába, hogy még azzal sincs tisztában, minő madarat fogott; hanem lássuk most a tényeket, kért Párisban tanácsot vagy egy ahoz értő ügyvédőt?

„Igen és nagyon ügyesen járt előgyében! Számos különbségei között az is meg van, hogy meglepően jól fogja fel az ügyleti dolgokat és pompás emlékezőtehetséggel bír, az azokkal járó jogi kifejezésekre nézve. Allou mesterhez ment tanácsot kérni s most már helyzetével tökéletesen tisztába van.

„Ez mind jó; de hát azt megmondta-

áll. A montenegrói kormány ellenében elrendelt intézkedések, melyekre ezen gyanakodás adott okot, egy idő óta fenyegető jellegűek voltak. A határ egy szőlőn körülzárolási állapotba helyeztetett. Török haderők, melyek sokkal nagyobb számban voltak itt, mint a mennyit a repressió igényel, állítottak fel Herzegovina- és Albániában, noha e tekintetben felszólaltak a fényes portánál.

Fenségedtől és hivatali elődeitől kielégítő ígéreteket kaptam e rendszabályok visszavonását illetőleg, de sajnálatlanul constátum kell, hogy a seregek összpontosítása folyvást tart, hogy ez által egyes montenegrói kerületekben valóságos kényszerhelyzet támad és hogy határain nagyon effectív módon vannak körülzárolva, bár a scutarii főkörmányzó az ellenkezőt jelenti ki. Ily tényekkel és azon sajnós tendenciával szemben, melyet e tények takarni látszanak, szigorú kötelességem örendszabályokat foganatosítani, melyekből nem csinálók titkot, bár élénken óhajtom és szilárdul remélem, hogy feleslegesek fognak maradni. Nikola.

Vettem a válaszsürgőnyt, melyet fenséged hozzám intézni szives volt. Mi sohasem gyannúsítottuk a célokat, melyekre fenséged törekszik. A hercegovinai szerencsétlen lázadás további fennmaradása a legvilágosabban mutatja, hogy katonai erőink, melyekről fenséged azt tartja, hogy a repressio szükségleteit fölülmulják, szám szerint nem voltak elegendők.

E cél mégis elértett volna, ha a csapatok akcióját nem gátolják minduntalan akadályok s az ország helyzetével összefüggő különös körülmények. A mi a hadsereg összpontosítását illeti, melyről fenséged szól s mely minden nap élesebben nyilatkoznak, nem lesz nehéz e tekintetben fenségedet megnyugtanni. Nem számítva hercegovinai haderőinket, melyek száma stratégiai követelmények szerint változik, a határ egy pontján sem történt sem központosítás, sem haderőnk változása. Arra is kell emlékeztetnem, hogy a Skutáriában tervezett 20 ezer ember összpontosításáról, a magas porta, fenséged biztosításai folytán lemondott. A scutarii vilajetből jövő legújabb jelentések azt mondják, hogy a montenegrói oldalon lévő kis erőkök helységének effectív létszáma nyolcz hónap óta egyetlen emberrel sem szaporított. Végül hozzátesszem, hercegem, hogy hatóságaink soha sem céloztak arra, hogy a fejedelemség közlegionsát kifelé gátolják. Ezt azon körülmény bizonyítja, hogy e közlegions folyton szabad s a montenegróiak szabadon érintkezhetnek Spueczal, Podgoriczával és Scuttarival.

Az előadottakból megérti fenséged, hogy a magas porta egy intézkedést sem tett, a mely Montenegrot nyugtalaníthatná. Mi tehát meg vagyunk győződve, hogy ön, fejedelem, az insinuatiók dacára, melyek arra céloznak, hogy a magas porta iránt jó akaratu hajlamait és bizalmát megrendítsék, továbbra is hozzá fog járulni a kibékítési munkához, melyet a császári kormány Herzegovinában teljesít. Mi ennek bizonyítékát látjuk a hírekben, melyeket nekünk a hercegovinai parancsnokunk küld. Mukhtar basa valóban azt jelenti, hogy ő Nikisiet élelmezhetne a nélkül, hogy odamenetében a fölkelők részéről bármely ellentállásra talált volna s hogy akadálytalanul visszatérhetett ismét Gaczkóba. A magas porta e körülményt főleg fenséged rendelkezésének tulajdonítja. S így fenséged biztosítva lehet, hogy ő császári felsége, a szultán, megfelelő méltányolja fenséged loyális érzelmeit, s hogy alkalmas időben s alkalmas helyen tekintettel lesz a magatartásra, melyet fenséged a jelen körülmények között tanusított.

Mehemed Rusdi pasa.

S a montenegrói fejedelem levélre megüzente a portának a háborút.

Legújabb.

Mittrovitz, jul. 5. Ranko Alimpicsnek Bjelina alól visszavert csapatait, a mint a Drina partjánál meg egyezt állást foglaltak, Brskánál a törökök 14 órai heves harc után a Drinán visszavetették.

Bécs, jul. 5. A „Pol. C.” odaigazítja ragusai jelentését jul. 4-ről, hogy a török-montenegrói összeütközés Podgoriczával már 1-én történt, amidőn is a kugiani és albániai törzsek Montenegro határán, melyeknek a törökökkel Medun felől a montenegróiak ellen kellett nyomulniok, a törökök ellen fordultak és a montenegróiak által támogatva Podgoriczáig ütköztek, és sok fegyvert vettek el tőlük. — Plamenac helyett a fejedelem unokatestvérére Petrovics vette át az albániai határon lévő montenegrói sereg főparancsnokságát.

Konstantinápoly, jul. 5. Mindazon híreket szembe, melyek a szerb és montenegrói határokon vívott csatározásokban a győzelmet a lázadóknak tulajdonítják, garantizált tényül áll, hogy valamennyi engagementsban, mely eddig a határvonalakon előfordult, a török seregek vívtak ki előnyeket.

Konstantinápoly, jul. 5. (A „P. C.” távirata.) A szerbek megtámadták a török csapatokat a Stub síkon. Öt órai csatározás után a szerbek kényszerültek 500 halott hátrahagyásával a visszavonulást megkezdeni.

A török csapatok a szerbekről sok fegyvert és lőszert foglaltak el. Több csatározásban Bjelina körül, a török csapatok foglyot ejtettek, 400 db hátultöltőt foglaltak el, megöltek és megsebesítettek több mint 600 szerbet és azok megtámadásait vitézül visszaverték. Bjelinát csak 1 1/2 zászlóját védelmezte, míg a szerbek nagy számmal voltak. Több szerb is átlépte a folyót (Drinát) és török csapatok küldtek ellenük, hogy ujjolag megtámadják őket.

Konstantinápoly, jul. 5. (Hivatalos jelentés.) A szerb csapatok 4-én este megtámadták Bjelinát, de a török csapatok által visszavertettek; a harcstérén a szerbek közül 200 halott és 400 sebesült maradt és a törökök több mint 400 fegyvert vettek el. A szerbek még nem lépték át a folyót és újból kiküldtek török csapatok, hogy a szerbeket újra megtámadják. A tubi síkon a török csapatok a szerbek által megtámadtattak, de ezek 5 órai harc után visszavonulni kényszerültek, 500 halottat vesztek el és sok fegyvert hagytak a törököknek zsákmányul.

Bukarest, jul. 5. A háború végleges kitérése után a romániai figyelő hadtest a szerb határon megerősített.

Athen, jul. 5. A szerb fejedelem által kibocsátott kiáltványban kifejezett azon remény, hogy Görögország is részt veend a hadjáratban teljesen alaptalan; Görögország és Szerbia között semminemű viszony vagy pedig megállapodás nem létezik; a görög kormány béke politikájáról semminő irányban nem mond le.

Belgrád, jul. 5. (A „Pester C.” távirata.) Hivatalos sürgöny jelenti, hogy Adda-Kalét, Uj-Orsova, Vaskapu, Kladovából (a Dunán) bombázzák. Ugyiszintén Račát (Bjelinától északkeletre a Drina torkolatán) is. Bjelina fölíg legett. Zajcsárnál a szerbek a törökök támadását visszaverték. Holnap 6000 tartalékos a második korosztályból a határra vonul.

Belgrád, jul. 5. (A „Budap. Corr.” távirata, szerb forrásból.) A keleti hadsereg Lesjanin parancsnoksága alatt, a törökök támadását visszaverve, Veliki Izvor és Vraso Gernci közt török területre nyomult. A Bacsiste melletti összeütközés kimenetele ismeretlen. A törökök háta megett a hegytetőkön tüzek gyújtatnak, mint a bolgár fölkelés jelei. Ranko Alimpics bevette a beljinai sáncokat; a törökök visszavonulásuk közben a várost fölgyújtották. A szerb tüzérség igen kitüntette magát.

Belgrád, jul. 5. (Hivatalos.) A szerbek Nis elleni támadásáról, melyet török bulletinek jelentenek, itt egyáltalában mit sem tudnak, mert ezen irányban a szerbek által egyetlenegy támadás intéztetett Babina-Glava ellen, mely teljesen sikerült is, a megerősített török tábor egész tartalmával szerb kézbe esett; ezen győzelem további következményeül Ak-Palánka elfoglalása tekintendő. — Zajcsár mellett a törökök hétőn Lesjanin tbköt támadták meg, Veliki-Izvor mellett a Timók folyón átkeltek, hogy Zajcsárt megtámadják, de teljesen visszavetettek. Tegnap megújították támadásukat Veliki-Izornál, melyet felgyújtottak és egyuttal támadtak Vrasogenci falvánál; a harc, mely igen heves volt, egész nap folyt, de a törökök minden erőlködésai a Timók folyón átkelni meghiúsultak, míg a küzdés folyama alatt a szerbek Baczicsnye mellett török területre nyomultak. A szerb tüzérség a töröknél erősebbnek mutatkozott és a törököknek súlyos veszteségeket okozott. — Boszniában Alimpics tbk hatalmába keríté a Beljina előtti erődített török állásokat és a törököktől foglyokat, zászlókat, lovakat és sok vagyonmarhát vett el; a törökök visszahúzódtak Beljinába, mely meggyulladt és a szerbek által körülzárolták.

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hírlap” a keleti kérdés megoldására nézve egy javaslatot közöl. Szerinte egy délszláv állam alakulása Európára nézve csak azon esetben lehetne veszélyes, ha ezek az északi szlávokkal egyesülnének, vagy ha bármilyen módon orosz főuralom alatt, orosz dependenciába jutnának. Ez Európára nézve igen veszélyes lenne: ezt megakadályozni joga s kötelessége! Nem állított-e a gondviselés az északi és déli szlávok közé válszafal gyanánt három nemzetiiséget: az osztrák-németet, a magyart és a román? — Egyesítse e nemzetiiségeket Európa a habsburg-lothringi dynasti a sceptruma alatt, mert a most nevezett népek érdekei találkoznak, s mindeniket a szlávok fenyegetik leginkább. A Duna és Dráva válasza el a délszlávokat Magyarországtól. Tul e vizeken gyarapodjék népük — innen, nincs jövő számukra! E folyóktól Északnak a Kárpátokig csak két nemzetiiség a magyar és román, valamint Adriától felé csak osztrák-német ismertessék el hivatalosan. E 3 nemzetiiség kezét fogva kellő távolságba fogja tartani az északi és déli szlávokat, s nem lesz ok félni se Bosznia, se Horcegovina, vagy Bolgárság függetlenségétől, mely tartományok hálából felszabadításukért örömmel fogadják el habsburg-lothringi s hohenzollerni fejedelmeket.

A „Pesti Napló” a politikát, melyet Szerbia folytatott, örületnek, s a háborút, melyet kezdett, merényletnek tartja s ha végzet utóli, bizony megérdemelte büntetését. A szerbek gyors veresége a világközénekek legjobb biztosítéka. Többet ér az, mint akárhány collectív jegyzék vagy mint maga a hármasszövetség. A dolog ma úgy áll, hogy a világkéket inkább Abdul Kerim pasa szerzi meg, mint a reichstádti találkozás. Ez csak elnapolja a háboru kiterjedését Európára, a török pasa azonban elfojtja a lángot, mely az üszköt szórja. Ha Szerbia győz, a keleti kérdés mind nagyobb dimenziókat nyer, s a nagy hatalmak egymással ellentétes érdekei mindinkább collisióba jönnek; ha Szerbia vesz, Törökország elveri rajta a port, a „hősöknek” elmegy a kedvük a rabló politikától, a status quo a keleten megmarad s a győztes Törökország időt és erkölcsi erőt nyer magát regenerálni. A béke barátai tehát egész Európában csak örülhetnek, ha a török győzelmek híre érkezik.

— Az „Ellenőr” nem tudja Miletics elfogatásának tulajdonképpeni indokait, de kétségtelennek tartja, hogy a felségsejtés, tetten kapásnak oly esete forog fenn, mely az elfogatást még a merov törvényesség szempontjából is igazolja. Mileticsnél házkutatás volt! Nem tudja, mikép dől el a harc kockája ott az Al-Dunánál. De azt tudja, hogy nekünk minden eshetőségre el kell készülnünk. Lángba borulhat fél Európa, egész Európa. Résen kell állnunk. Az alvidéken valahára rendnek kell lenni. Lesz is. Ez a csapás lesújtja az omladínát kicsavarja kezéből a kést, melylyel békés polgártársainkat akarta egymás ellen felgyvertetni. Ha nem suttja le végleg, ha az alvidéki hydrának többi feje még tovább is sziszegne ellenünk, sajtni kell tovább, míg a rend teljesen helyre nem lesz állítva. Mileticset nem lehet szabadlábba hagyni, semmi esetre. Itt nem elveket fejtegetni, hanem tenni kell. Mert a ház lángba borul fejünk felett. Oltani kell. Ezt kívánja a salus rei publicae.

Ausztria és Magyarország pénzügyei és adórendszere.

(Négy cikk.)

II.

(S. A.) Lukács Béla fennezimzett művét két fő részre osztja; az elsőben az osztrák-magyar adórendszert, a másodikban pedig mindkét állam pénzügyeit ismerteti igen bő adatok kíséretében. Azonban mindkét részt megelőzi egy 3-dik, melyben szerző különösen a quota megállapításának történetét adja elő.

Ez a rész is igen érdekes s most épen gyakorlati értéke van a quota genesisét ismereni; mindazonáltal erre szűk terünk miatt nem terjeszkedhetünk ki.

Sokkal érdekesebb s ajelennyomasztó anyagi viszonyaink között igen fontos a két állam adórendszerének, különösen pedig a közvetett adóknak ismertetése.

Nem meglepő ugyan, — mert mindnyájan tudjuk és elég élénken érezzük, — de annál szomorubb azon tény, melyet szerző e rész bevezetéseként constátál és számokkal illusztrál, hogy t. i. 1867 óta mind nálunk mind Ausztriában tetemes adóemelés történt, minek természetesen nem lehetett egyéb az oka, mint hogy a kiadások is tetemesen megefelelő arányban szaporítottak, anélkül azonban, hogy egyuttal ezek a szaporodások a kiadásokban a valódi szükségletek szaporodásával egyjelentőségűek lettek volna.

A mi azonban reánk nézve még szomorubb, az hogy „a bevételek természetes uton inkább emelkedtek Ausztriában, mint nálunk.” — „És itt áll elő — mondja többek között sz. — a különbség a két állam eljárásában; míg ugyanis a magyar államban megszorodott szükségletek miatt az évről évre emelkedő deficitet fedezésére 1873-ban és 1875-ben tetemes adó-fölemelések történtek: addig Ausztriában az adótelek 1868 óta nemcsak hogy nem szenvedtek változást, — ha csak az államadóssági kamatok reductióját adó-emelésnek nem vesszük, — de sőt részletes intézkedésekkel még egyes könnyítések is történtek.”

Magyarország, — miután a határvám nemzetközi szerződések által volt szabályozva, a fogyasztási adók és monopoliumok legtöbbje felett pedig az 1867. XVI. t. cikkben Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés miatt önnálloan nem rendelkezhetett: — nagy mértékben emelte az egyenes (föld-, ház- és jövedelmi) adókat, bélyeget és illetéket.

Ausztriában ilyen adó-fölemelés nem történt ugyan; de igenis történt apasztás az államadósság convertálása által a kiadásokban, úgy hogy míg 1867-ben Ausztriában az államadósságok kamatai után huzott szelvényadó csak 6 milliót tett: az ma 20 milliót tesz!

„Ez oly összeg, — mondja szerző, — mely a quota újabb megállapításánál teljességgel nem hagyható figyelmen kívül azért, mert ez összeg Ausztriára nézve

jövedelmiszaporodást jelent és mert ezzel szemben Magyarország ez idő alatt egyenesen a döfölemeléssel volt kénytelen bevételeit fokozni.”

Ily körülmények, ilyen előzmények után természetes, hogy ma szászszorta inkább, mint valaha égető szükségünk van az általános és harmonikus adó-reformra, mire nézve azonban eddigél még csak 1875-ben, a Tisza-kabinet tette meg az első lépést az új földadó-törvényre.

Az egyes adó-nemek felsorolásánál kitűnik, hogy azok a monarchia mindkét felében nagyobb részt ugyanazok elnevezésűkre, kivételsi kulcsaikra, elveikre és berendezésekre nézve, ajövedelmi adónak 1875-ben nálunk behozott némely fajaitól eltekintve.

Az egyes adónemek részletes ismertetésében és összehasonlításában nem követhetjük szerzőt; két tényt azonban lehetetlen adatai alapján nem constátálnunk.

Az egyik az, hogy a földadó, tekintve fejletlenebb gazdasági viszonyainkat, Ausztriában könnyebb terhet képez, mint nálunk; tehát a kataszter kiigazítására égető szükségünk volt.

A másik tény az, hogy nálunk a ház- és ház-osztály adóban is tetemes emelés történt 1873, és 1875-ben, még pedig részben a fentartási és javítási százkék fölemelése, részben a ház-osztályozás által.

Az adók ismertetésében és összehasonlításában legfontosabb az a rész, melyben szerző a közvetett adókat, különösen a határvámat, ennek történetét, továbbá a fogyasztási adókat és egyedárúságokat ismerteti; s miután az új kiegyezés küszöbén ezek az adónemek birhatnak ránk nézve a legnagyobb jelentőséggel; azért szerző e művét a lehető részletességgel fogjuk ismertetni a következő két cikkben.

A m. k. pénzügyminiszteriumnak

f. évi 1371. sz. a. kelt hirdetménye az adóhivatalok és községek átkebelezése tárgyában.

(Folytatás.)

4. A hidalmási adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) A.-Kékes, Balsháza, Bányika, Bogya, Borszova, Csáki-Gorbó, Csömöröl, Daál, Drág, Farkasmező, Felegnég, F.-Kékes, Füzés, F.-Szent-Péter, Galyó, Galponya, Hidalmás, Kalocsa, Kendermál, Kendermező, Kettősmező, Komlós-Ujfalu, Magyar-Egregy, Meszes-Szent-György, Milvány, Ördögkut, Örmező, Paptelke, Pósa, Pusztá-Rajtolcs, Pusztá-Szent-Mihály, Rákos, Romlott, Somró-Ujfalu, Szent-Mária, Sz.-Péterfalva, Tihó, Ugrutz, Vajdaháza, Vármező és Vaskapu dobokamegyei községek a szamosujvári,

b) Angyás, Bercse, Forgácskut, Lapupatak, M.-Nagy-Zsombor, Nyerce, Oláh-Köblös, Topa-Szent-Király, Vásártelke és Zutar kolozsmegei községek pedig a bánffihunyadi adóhivatalhoz csatoltatnak.

5. Belső-Szolnokmegyében a magyar-láposi adóhivatal egyesítették a deési adóhivattal következő községekkel, u. j m. Alsó-Szőcs, Batiz-Polyán, Boérfalva, Borlessza, Borkút, Dalmár, Bány, Disznópataka, Domokos, Drágya, Felső-Egres, Felső-Ilosva, Felső-Szőcs, Horgospataka, Károlyfalva, Kis-Debrezen, Kőpataka, Kosztáfalva, Lapos-Debrek, Lárpa, Libaton, Magyar-Lápos, Macskamező, Oláh-Lápos, Oláh-Láposbánya, Peteritje, Rogoz, Rohi, Sztójakfalva, Strimbuly, Tordavilma, Tökés, Ungurfalva és Ünőmező.

6. A maros-ludasi adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Székely-Urály maros-széki község, továbbá M.-Urály, M.-Kapus, Nagy-Ikland, Kis-Ikland, M.-Lekence, M.-Orbó, Oláh-Dellő, Magyar-Dellő, Szent-Márgita, Mező-Ujfalu és Mező-Pete tordamegyei községek a maros-vásárhelyi,

b) Maros-Datos, Maros-Keménytelke, Maros-Bogáth, Maros-Ludas, Mező-Bodon, Mező-Szakál, Mező-Lengyel, Mező-Tóhá, Gerend-Keresztur, Maroskeezser, Hadrév, Mező-Örke, Alsó-Detrehem, Felső-Detrehem, Mező-Koók, Mező-Czikud, Mező-Szent-Jakab, Mező-Záh Mező-Sály és Mező-Gerebenes szinte tordamegyei községek pedig a tordai adóhivatalhoz csatoltatnak.

7. A mócsi adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Alsó-Szovát, Aranykut, Báld, Berkényes, Botháza, Csetelke, Felső-Szovát, Kálán, Katona, Kesztő, Kis-Czeg, Kis-Lármás, Magyar-Légen, Magyar-Fráta, Magyar-Palutka, Magyar-Méhes, Magyar-Szombattelke, Mócs, Nagy-Czeg, Nagy-Lármás, Novály, Ó-Gyères, Pete, P.-Kamarás, Szopor, Tóháza, V.-Kamarás, Velkér, kolozsmegei községek a kolozsvári adóhivatalhoz csatoltatnak.

b) Gyeke dobokamegyei község pedig a szamosujvári adóhivatalhoz csatoltatik.

8. A naszdói adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó Bükkös, Hordó, Naszdó, Párva, Nagy-Rebra, Kis-Rebra, Romli, Szalva, Teles, Ganrény, Makdó, Militei, Poján, Ruuk, Szuplaj, Zágpa, Földra, Kis-Illa, Les, Neposz, Szent-György, Szent-József, Nagy-Illa, Kosna,

Kirlibába, Májér, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Borgó-Beszterce, Borgó-Marosény, Borgó-Milocsény, Borgó-Prund, B. Zsozseny, B. Szaszény, B. Tiba, B. Rusz naszdóvidék, valamint Esztródán, Prislop, Luska, Kóc, Magosmart, M.-Nemegye, Ó-Németi, Tóhá, Virágosberek, belsőszolnokmegyei községek besztercei adóhivatalhoz csatoltatnak.

9) A tekei adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) A.-Sebes, Ardány, F.-Sebe, Friss, Nagy-Sajó, Solymos dobokamegyei, valamint Gledény, Kis-Sajó, Monor, Nagyfalu, Szentivány naszdóvidéki községek a beszterei,

b) Batárfalva, Budatelke, Budur, Domb, Fűzkut, Kecsed, Királyfalva, K. Nyul, Komlód, Köbölkut, Lórápád, M. Szent-Gyrgy, M. Szilvás, M. Ujlak, Nagy-Ida, N. Nyus, Oláh-Solymos, Oroszfája, Örményes, Pászus, Saptér, Szászakna, Sz. Banyicza, Teke, Zász-Erked, Szász-Péntek, Szent-mihálytelke, Tuson, U. Szent-Péter, Vajolo és Viszolya kolozsmegei községek pedig a szász-régi adóhivatalhoz csatoltatnak.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

Szászváros, 1876. jul. 3-án.

(Megsemmisített papválasztás.)

Tisztelt Szerkesztő úr!

Semmi sem bizonyos a nap alca. Még a szászvárosi nagy papsg sem. Alig egy pár hete két tudósítás is jelent meg becs lapjában a felől, hogy a nevezett papi állodásra t. Inoze János ur promováltatott s ma evezei tisztből kifolyólag már azt vagothénytelen tudósítai, hogy a szászváros első papi állomás mégis csak üsségen ben van.

Pedig, édes jó istenem! a „Kele f. évi 143-ik számában olvasható szászvárosi levél szerint mily ritka*) papválasztás vol az! A presbyteriumnak az első papi állomás nikénti betöltésére nézve tett javaslata után egyszerre 154 torok kiáltotta: „Éljen Ince J.!” Midőn pedig a közfelkiáltással megválasztott isztelest ur a küldöttséggel megjelent a templomban: újból, de már most dörgelemesebben angzoltak fel a közérület tolmácsoló éljéke. És mily meghatottan, reszkelő hangon öszönte meg Ince J. ur e nagybecsi bizalma a nemes sz. egyháznak s az ihlet hangj mily meghatón fejezte ki szívérzelmeit; hány szemben voltak láthatók az öröm és részvétkönynyűi? „Mily sokszoros ígéreteket tén elűnttető bizalom meghálálására! S aztán min báráitai és választói szállására kísérték, mi di-cső eszmékben”, ékes dictiókban köszöntötték fel a papot, hazafit és emberbarátot — meleg kalács, hideg étel, öreg bor, ifjú vidá hangulat és tovatünő szivarfüst mellett Nem csodálom, ha az a bizonyos „egy szászvárosi polgár” levele végén így kiált fel: „Mily papválasztást anyaszentgyázunkban!

És, oh kaján sors! I. J. urnak szászvárosi nagy papsga mindezek dacára mégis csak pünkösdi királyság vala. A mily nagy-szerű volt megválasztatása, épen olygyse-rűen lett az megsemmisítve.

Qua ex causa? minő okból? Ordezed tán szives olvasó!

Feleletül szeretném egész terjedelmében közzé tenni a főtiszt. püspök urnak in szépen indokolt leiratát, melyben t. I. urnak megválasztatását megsemmisíti. Ez azonban nem áll hatalmamban; azért röviden esk annyit felelek, hogy ez a ritka és nagyszerű papválasztás azért nem erősített meg mivel törvénytelen volt. A szászvárosi epház t. i. az 1862-ki dóvai gen. synodusnak reávonatkozó határozatát akként magyarázta: hogy azt, akkor és úgy választathat a papságra a kit, a mikor és a hogy neki tetszik. A főtiszt. püspök ur ellenben megugá annak a 54 tudós embernek, hogy a törvény a legelső s az nemcsak a püspök, hanem még a szászvárosi nemcs és szent egyház felett is áll.

Öszintén megvalljuk, hogy nekünk igen jól esett ez a lecke, melyet a főtiszt. üspök ur tartott a szász-városi egyháznak a tévénysztizettel felől. Megérdemelte. Mert vagy tudta az a 154 ember és papja, hogy minő lapon állva választ papot és választatik, vagy nem. Ha nem tudta: legalább ezután el fogjolvani a reávonatkozó paragrafusokat; ha pedig tudta: akkor törvénytelen álláspontja mót valóban szükség volt e rendreutastásra.

Azzal védik magukat, hogy hát hiszen néhai Dáné J. is épen így promováltat. Azt persze feledik, mert hisz ezelőtt 6 évve történt, hogy az akkori és mostani körülmények között roppant nagy különbségek vanna Jelenen, az akkori választás előre be ívlt mentve a főtiszt. püspök urnak, a ki nemcs belegezett a választásba, hanem b. e. d. Lószay Dániellel helyettesítette magát. Tábbá akkor nem volt, mint most, olyan párt mely

*) A ritka szóra megjegyzem, hogy F. Istvánt és Dáné Istvánt is egyhangulag és a lezobb egyetértéssel promoválták volt annak idejében. Csak nem unicum ez a papválasztás e tekintetben! J.

csak különböző pressio folytán egyezett volna bele a promoveáltatásba; s végül akkor nem beszélt fama semmi olyan ígéretről, a milyen a nem egy jár szájról-szájra, már pedig az példaszó azt tartja, hogy szél fuvatlan m indul!

A tegnapi presbyteri gyűlésen el is határozta, hogy felirnak a főtiszt. püspök urhoz, hgy vagy erősítse meg t. Incze J. ur megválasztását, mely szerintők az ezelőtti nagygyűlés választás normájára történt, vagy — kénytelenek lesznek a püspöki rendeletnek engedelmkedve, köröztetést kőni s a régi papi konventot a püspök ur kifejezett kívánsága szerint épen és sértetlenül fölterjeszteni. Nő ez utóbbit nem írták meg; ezt csak odagondolták.

Avel pedig — szerény nézetem szerint — a f. püspök ur tudni fogja az indokot, a miért n. D. I.-nak promoveáltatását megerősítette, a. t. Incze urét pedig megsemmisítette, öre láthatólag nemsokára konkurzus lesz hielve a szésvárosi nagypapi állomásra. r. l.

Erdélyi rom. kath. statusgyűlés.

lsó nap. Julius 6. Csütörtök.

Az erdélyi statusgyűlésre jelentkezett tagok kül már tegnap részben megérkeztek mindak, kiket valami fontosabb családi ügy avagy betegség vissza nem tartott; továbbá mindon buzgó katolikus honfiak, kiket a katholikus ügyek és egy magasabb cél: azoknak rdbelhozása, jogainak megvédése lelkesített.

A megjelent tagokat a rendező illetőleg szálláslási bizottság fogadta és szállásolta el; a főúk a püspökhöz, a többi egyházi és világi főúk, a várba a seminárium és egyes családokhoz a városba szállásoltattak el.

Egnap délután báró Jósika Lajos ő nagyméltóságán előléges értekezlet tartott, melynek tárgyait, a mai napi renden levő tárgyaknak elegendő megbeszélése képezte.

Ez értekezleten zártkörű természeténél fogva csak is a meghívott tagok vehettek részt. Is reggeli 9 órákor az összes itten levő képviselő tagok a székesegyházba gyűltek össze, 11 „veni sancte“ és mise tartott, melyet önhatárt Ferencz nagypüspöt végezett. A szentísen Fogarassy Mihály püspök ur ő nagyméltósága is jelen volt, kit az összes papság, az egnáz bejárásánál ünnepélyesen fogadott. A szentíse végeztével az összes tagok a püspöki nagyterembe vonultak. Báró Jósika Lajos ő nméltósága belépte alkalmával általános eljenzessélfogadtattott; ezután egy négy tagból álló küldetés névszerint: gróf Eszterházy Kálmán, br. Szentkereszty György, András György és Makrai Aladár elfogadását hozza javaslatba, kik üspök ő exelenciáját a gyűlés terembe binné.

Pár peicz mulva Fogarassy Mihály püspök terembe lépven a jelenlevők által megeljenítve, elnökí székét egy megnyitó beszéddel foglalta. „Kedves kötelességének ismeri, ugymond, hogy egyenként és összesen üdvözölje a jelenvolt megjelent tagokat.

Jól esik lelkének tapasztalni, hogy őrmesthallgattak agastyán főpásztoruk szavára és őszázi és apostoli királyi felsége 1867 aug. 19-én kelt legfelsőbb elhatározásánál fogva énkint megtartatni szokott katolikus statusgyűlésre oly szép számmal megjelentek.

Ezután fölolvja a tagokat az egyetértésről, mely — ugymond — eddig is a rom. kath. egyház védbástyája volt.

Hiszi, hogy oly válaszfal nem fog felemelédni, mely az unitis viribus jelszótól el-tántitson; legyen meg a hitű gondolkodás, hogy tanácskozásaink ohajtott siker koronázza meg; végül kéri a megjelenteket, hogy a lehő rövidséggel tárgyalják és szóljanak a napenden levő pontokról; végül a világosság atyjához fordul, hogy a gyűlést vezérelje, ezután azt az ur szent nevében megnyitottnak nyitnitja.

Horváth János köszönetet mond az elnöknek a gyűlés egybehívásáért, egyszerűen sajnálattal fejezi ki a felett, hogy a mult évbenem hivatott össze, óhajtja, hogy jövőre ez lö ne forduljon. Különben ezen gyűlésre se idja, hogy a meghívások milyképpen történék. Örömet engedelmeskedik a meghívásnak csak hogy az az igazgató-tanács által hozott határozatok szerint történjék és azokat meajartatni szeretné. 48 előtt nem sokat ag-gódt — ugymond — a kath. vallás ügyei fele, de miután az megszűnt államváltás lenni, minden jó katolikusnak kötelessége annak érdekeit szívén viselni. Látnak, hogy gymnasiumban hanyatlóban vannak és ezért azon eszedét terjeszti a püspök élébe, hogy a hitre ugymint a tanügyre is terjedjen ki figyelme ezun is. Excellenciád — ugymond — egyedülminden nem tehet, méltóztasson minket segíkezni felhívni.

Ezután elnökli püspök egy igazoló bizottságot nevezett ki, u. m. Ugron-Lázár, Szedai Ignác, gróf Tholdi Horváth János, Doeter és Gergely Ignác, kik a meghívot-

takat és az ezek közül megjelenteket számbavevén, kitűnt, hogy meghivatott 126 világi és 61 papi tag, tehát két annyi világi, mint egyházi; a megjelentek között vannak: Báró Jósika Lajos, br. Apor Károly, gr. Eszterházy Kálmán, gr. Beldi Gergely, br. Szentkereszty György, gr. Toldi Horváth Lajos, Pál Sándor, Lőnhárdt Ferencz, Veszely, Barts Ferencz, Becke, Ugron Lázár, Gál Lajos, Züllich István, Szeredai Ignác, Groisz Gusztáv, Frits Albert, K. Biasini Domokos, Pekri I., Groisz Károly, Csávási Gyula, Cseh Lajos, Török Albert, Makrai Aladár, Lukács Béla, Tibád Antal, dr. Donogán, lovag Öelberg Frigyes, Török Antal, Békésy Márk, dr. Wolf József, Finály Henrik, Gál Domokos, Gál János, Kovács János, Sebestény Mihály, Benel János, Wolff János, Kedves Tamás, Horváth Kálmán, Nagy Imre, György István, Bálint K., Ágoston Károly, Avéd István, Apostol Alajos, Veres Sándor, Kovács Simon, Avéd Jakab, Pál Gyula Kolosi Antal, Biró Béla stb.

Sulpicius.

(Folyt. köv.)

A Kolozsvár határán pusztító rovarok és egerek ellen.

(Vége.)

II. A hozzánk jutott jelentés 2-ik pontjában előadott Thripsre (hólyaglá) az ugyanott elmondott okokról fogva írtás tekintetében semmit sem mondhatunk.

III. A jelentés 3-ik pontjában említett mezei egerek kétségtelenül legnagyobb csapást képeznek, egyszerűmind itásműködésük is körülményesebbek, fáradságosabbak és nagyobb arányu fellépést igényelnek, minőkre azonban a most lábon álló vetés letakarítása előtt nem igen gondolhatunk. Írtási módok gyanánt a következőket hozzuk fel:

1. Méregzés. Ennek alkalmazásánál először is az egérgyűk letapotandók és a méreg csak az újból feltölti lyukakba helyezendő, mert az újból feltúrás utamatást ad az egerek hoi-létéről és ezen elővigyázat mellett sok méreg kímélhető meg. Méreg gyanánt alkalmazható:

a) Ecetsavas Strychninoldatban áztatott buza vagy törkbuza, melyből egy lyukba 5-6 szem teendő; ennek hátrányos tulajdona az, hogy a strychnin drága, továbbá, hogy mada-rak is megehetik, előnye az, hogy a nedvesség hozzájárultával rövid idő alatt felbomlik és mérgező hatásával egy időn tul visszaélés elő nem fordulhat.

b) Arzenicumos teszta vagy labdac. Ennek készítése következő lenne: Az arzenikum vízben oldandó (oldódik 1½ százalék) és az oldat törkbuza vagy más liszttel tésztavá gyurandó. E tésztaiból vékony rudakat kell készíteni s ezután borsónagyságu darabokra szagatva száraz törkbuzaalisztnben kissé hőmpolygelve, labdacokat állitunk elő belőlük. Szükséges még a labdacok készítésénél ellenőrzés céljából a megfestés, mi a különben is arzenatumu schweinfurti zöld által történhetik, oly formán, hogy ezt már arzenoldatba tesszük belé. Az így készített labdacból egy-egy lyukba 3-4 db teendő. E méreg jóval olcsóbb a Strychnin, hátrányos oldala az, hogy vele kelle-metlen esetlegeségek a kihelyezés után hosszabb idővel is megtörténhetnek.

Bármelyik méreg vétetnek használatba, ennek alkalmazása takarodás után összel és ezen kívül, ha szükségesnek fog látszani, kora tavasszal is foganatba veendő.

Megjegyzendő továbbá, hogy mint önként értendő, e mérgező szerek beszerzésénél, készítésénél, kiosztásánál (talán csakis hatósági s kiválóan megbízható kezekbe) és alkalmazásánál a legitimizációs és legscrupulosabb figyelem, felügyelet, ellenőrzés kívántatik.

2. Követlen agyonverés. Ez ugy volna kivihető, hogy összel a földek felszántatván, minden eke után két egyén (gyermek is használható) állítandó, egyik közvetlenül az eke után nyírfá seprű és más hasonló eszközzel üt-né agyon a kifordított egereket, másik 20-25 lépésnyit távolban a felfordított föld által lenyomott és csak később kitudászódó egerekkel hasonló módon foglalkoznék. Ugyanezen eljárás. ha szükségesnek mutatkoznék, tavasszal ismételve alkalmazandó. Ez eljárás kísérletképen Mosonmegyében alkalmaztatott és igen jó sikerrel.

3. Jutalomtűzés. Némi eredménye lehetne azon eljárásnak is, ha bizonyos számú egerekre meghatározott jutalom (p. o. 5 egér 1 kr.) tűzethék ki, mely esetben valószínűleg találkoznak egyének, azoknak fogdosására. Volt rá eset, hogy ily módon sok egér pusztult el. Ehhez hasonló intézkedés volna az, ha az illetékesek birtokaránylag köteleztetnének bizonyos számú egereknek hivatalos helyre való beszállítására.

Öv rendszabály gyanánt czélszerű volna, ha a cséplési helyeken összegyűlt egerek cséplés után megsemmisítettének és maga a hely is egerekre nézve élvezhetlené tétetnék; meggyék árkok, barázdák időnként megbojgat-tatnának, az egér lepte helyeken ragadozó madarak számára pedig itt-ott karók állittat-nának fel.

Végül felemlítjük, hogy az egér ellen

irányzott pusztító műveletek sikere nagy mérvben biztosittatik az által, ha a szomszédos községek hasonló rendszabályokhoz folyamodnak.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapesten július 7. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett, július 7. 11 ó. 15 p. d. e.

Bjelinából a szerbek kiveretek, a Drináig nyomattak.

Tisza miniszterelnök és Széll Kálmán értekeztek gr. Andrássyval utóbbinak elmenetele előtt Reichstadtba a fejedelmi találkozásra.

A szerbek a Duna partján ütegeket állítottak fel. A magyar dunai hajó lövetéséért konsulunk elégtételt kért.

Mileticset a becskeréki törvényszék végzésére fogták el.

Feladatott Budapesten, jul. 7. 11 ó. 30 p. d. e.

Érkezett, jul. 7. 12 ó. 25 p. d. e.

A szerbek által terjesztett hír, hogy Niset ostromolják, valótlán. Csernajeft azt jelenti, hogy tartja Nis körüli magaslatokat, de nyomul Bulgáriának.

Milán visszajött Paracsinra Szerbia közepén.

Bjelina a törökök. Alimpics vissza veretve szerb területre vonult. A szerb Timokhadcsereg Zajczárnál a Topezdéri hegyekről sedélyt vár. A törökök mindenütt támadólag lépnek fel.

Feladatott Gyulafehérvárról, jul. 7. 11 ó. 15 p. d. e.

Érkezett jul. 7. 11 ó. 25 p. d. e.

A rom. katolikus statusgyűlés mai ülésén Éltés Károly kanonok, Filker Elek és Züllich István ellenében előadva választott. A világiak közül huszonhárom s az egyháziak mind Éltésre szavaztak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. július 6.

— **A tűzkárosultak** részére njabban adakoztak: A „Hermannstädter Zeitung“ szerkesztősége 39 frt. — K. Papp Miklós úr 15-dik gyűjtése: özv. Czecz Gergelyné Décsről 50 kr. Tauffer és Veres tűzvészkepek után 10 frt. Glasner Mór 1 frt. E gyűjtés: 11 frt. 50 kr. — Tordaváros kebeles polgárai 50 frt. — Komis Lajos úr. M. Kályáról, egy 20 frankos női mellűt nyert Fribel-sorsjegyet küldött, mely 3 frtét eladatott. — A sz.-újvári műkedvelő társulat f. hó 2-án rendezett előadásának jövedelméből 104 frt. — Zilah sz. kir. város tek. polgármesterének gyűjtése 47 frt. 72 kr. — Mely szép adományokért fogadják mindannyian az inségesek nevében nyilvánított hálás köszönetemet. Kolozsvárt, 1876. július 7. a polgármester helyett Minorich Károly, főkapitány.

— **Városunk** műpártoló közönsége bizonyára örvendeten hirként fogja venni azon értesülést, hogy dr. Kraus Ede, a hírneves baritonista, e hó végén városunkat is meglátogatja s a nyári színházban fel fog lépni néhány művészi dallal. Krausz tudvalevőleg erdélyi születésű s a napokban utazott szülőföldjére, a szász földre, hol Szebenben és Brassóban vendégszerpelni fog s azután jó hozzánk.

— **A kolozsvári Dalkör** holnap valóban megtartja látogatottnak ígérkező dalestélyét; ha azonban az idő nem kedvezne, ismét elmarad, s nem fog a redoutteban folytattni, mint az előleg tervezve volt.

— **E hírúakkal** kapcsolatban megemlítjük, hogy a Dalkör Szegedre való elutazása előtt pár nappal Kolozsvárt és átutaztában N. Váradon dalestélyt fog rendezni. A szegedi versenyre már 32 működő tag jelentkezett s az egylet választmánya már bejelentette, hogy külön osztályozott díjak közt az elsőre fog versenyezni.

— **A kolozsvári szintársulat** ismertetését tegnap számában a „Kintornás-család“ befejezi a „Nagyvár.“ A népsziműrejtalánosságban azt mondja az ismertető, hogy a mit ő a „Kintornás-család“ban látott, minden volt, csak nem népszimű előadás. (Nem tudjuk, hogy Nagyváradnak milyen népszimű volt s ha vajon volt-e valaha az; de annyi áll, hogy az ismertetőnek ez az állítása kissé elhamarkodott.) Az egyes tagokat eként mutatja be a „Nagyvár.“: „Ditrói (Pergő Gerson) a fakószínű molnár-zéken kívül, a mi Foltényink e kedélyes alakjából egyetlen vonást sem talált el. Ugy nézett ki, mint egy francia marquis (a 14-ik századból) irreproachable lisztzsinu zekében. Baloghné (Juczi-ka) a népszimű-énekésnő, kétségén kívül megnyerő színpadi megjelenés, de győnye hangja, érzést nélkülöző éneke s bágyadt, színtelen játéka nagyon a kezdőre, vagy ha nem ez: az e szerepekre alkalmatlanul utalnak. Vidor (Bimbó) énekesnő, nem előtérbe állítva szemé-

énekli a népdalokat, de hol a játék, hol a drámai kifejezés? Szaecsvay (Kötő Károly) shaksperei- hős és nem a kedélyes, érzélgős bonhomme volt, kit a szerep előrt. Hát Dáma Ná-czi a potya fiskus klasszikus alakja?! Sajnálom, hogy személyesítőjére nézve oly kirívó ellentét-be kell magamat helyeznem egész Kolozsvár város közvéleményével, de nem tehetek róla. En olyan emlékekkel távoztam e városból, melyek élenken óhajtják velem azt, hogy semmi-ben se tegyek ellenre; de a meggyőződés erősebb bennem minden kellemes emléknél, s én e meggyőződésnek kifejezést adok akkor, midőn kimondom, hogy Szentgyörgyi alakítás oly távol esett e zugpórátor prototipon-jától, mint akár Makó a Jeruzsálemtől, akár a Hegel filozófiája az okszerűségtől! Földényi (Samu) ügyes szalonszínész és bonvivand, de a hűlye molnáriáns egészen más fölfogással játsza, hogy sem megdicsérhetném, miután e fölfogás alapjában elhibázott volt. Samu hűlye, nem pedig az a virgoney, élénk, csintalan alak, melynek őt Földényi feltüntet, kinek más iránybani tehetségét azonban igen dicsérték és pedig mint sejtethetm: joggal. Kiválóan csak Boér Emmát dicsérhetem meg ez előadásban, mint ki szerepe (Mari) magaslatán állott. Philippovitsné (Bimbó Mártóné) szintén dicséretet érdemel kedélyes magyar alakításáért. Ezek után ismertető ebbe vonja össze ítéletét: „Nagyvár ad műgényeinek általánosan véve megfelel a kolozsvári jelenlegi szintársulat két szakban; drámája kitűnő, operája jó; a népsziművekben s operettekben azonban győngy. Elbőb ismét az következik, hogy a társulatot ki kell egészíteni: szerződötti kell az operához másodéonrt, bariton és coloratur-énekésnőt. A népsziműhöz énekésnőt, és eredeti magyar alakok számára jellemzésnőt. Az operette-hez operette-énekésnőt, operette-komikust és buffo-t. A drámához: hősnőt és nagyobb szabásu jellemzésnőt.“ Roppantul igénybe vett lapunk szüktere nem engedi, hogy az ismertetésekre ezutal, reflektáljunk; fömtartjuk azonban magunknak a részletet választ.

— **Tegnap Kutassy Janka** k. a. jutalmán és a körünken időző Körösmezei G. nemzeti színházi tag szíveségből történt vendég-fellépésével a „Két árva“ került ismét elő, még pedig nagyszámu közönség előtt. Hjh! nem hiába, roppant szép darab ez a „Két árva!“

— **A gy-fehérvári** oláh konferenciáról tegnap hoztunk egy értesülést, mely egyuttal közfoglalt volt a dr. Ratiu, mint egyik fő-corporis tagadására. Ma egy másik kéztől vesszük az alábbi részletes tudósítást, mely nagyon furesa világot vett a mi előlki aspiratioira s törekvéseire. A tudósítás im ez: Gy.-Fehérvárt, 1876. jul. 4. E lapok olvasói előtt már tudva lehet, hogy Axente és czinkosai itt jelenként gyűléseket tartva, nemcsak a vidékbelieket értesítik fontos (!) határozataikról, hanem bagolyságuk jegyzőkönyve másolatilag Oláhországot is beharangozja. Mi részünk-nem igen tartjuk az ily conspiratók haszon-talanságait fontosnak, de akarjuk, hogy a m. kormány minden legesekélyebbnek látszó politikai fordulatokról tudomással birjon s tekin-télyt, a hol és midőn szükséges érvényesítse. Igaz ugyan, hogy a rendőrség teendője minde-nekelőtt az ily éjeli összejöveteleket ellenőrizni, megakadályoztatni; ha hatalma az Axente és czinkosai fékezése nem elegendő a m. kormány utasításait kikérni. De uram Isten! nálunk dacára annak, hogy városunkat Daco-románia fővárosává szemelte ki Axente, rend-őrség nincs s a mit annak neveznek, az elégé el van foglalva a bordély-házak feletti rendelkezés s ellenőrzéssel. Mig e tárgyra vissza- térnénk, röviden ide jegyzem a mult hó 29-ik éjjelén tartott „strinsura“ (összejövetel) eredményét és az abban résztvett tagok névsorát: Előnk: Axente, alelnök: Bálint Simon, verespataki oláh esperes, jegyző: Cosieriu János gy-fehérvári ügyvéd, helyettes jegyző Nikola Máté gy.-fehérvári ügyvéd, előadó: Ratiu János, tordai ügyvéd. Jelen voltak: Velikanu Sándor, marosvásárhelyi járásbíróági albiró*) Pipos, ügyvédsegéd, Papp, sárdi köz-ségi jegyző, Elekesiu g. r. kel. esperes. Nem lévén a tagok kellő (?) számmal egy-begyűlvé, dr. Ratiu indítványára, az összejö-vetel elnapoltatott; hogy mikorrá, nem tudhatuk meg. Eddig pedig a kültagok (?) közül egy-néhányan pénz gyűjtésére szöglittattak fel, a többi között Tanaszii, **tordai albiró*)** Papp, sárdi jegyző s a Brassóban felállított comitő; s miután még a R. által szerkesztett Milánhoz címzett buzdító felirat felolvastatott és elfogadtatott volna, a „strinsura“ véget ért. A felirat szövegéhez eddigelő nem juthattunk. Cosieriuhoz tétetett le lemasóltatás végett, csak következő végsőorairól lettünk értesítve: „Bátor férfiu, fordítsd nemes arcodat a téged tárt karokkal váró járomban színlődő román nép felé!“ Bakter.

— **A császár-találkozásról.** Az orosz czár egész utazása alatt nem fogja el-hagyni az udv. szalonkocsi. Királyunk is, ki Bodenbachban száll az orosz udv. vonatra, a kocsi-ban üdvözlő majd magas vendéget. Reichsstadtnban s a többi vasuti állomásokon, melyek a vonat utjába esnek, a nagy közönség nem bocsátatik a pályavarrára. A bejáratokat min-denütt rendőrök fogják őrizni. Királyunk kísé-rete hét személyből áll, míg a czár, hir szerint, nagy kísérettel utazik.

*) Az igazságügyminiszter ur figyelmét felhív-juk egy kissé ezekre a m. kir. albiró urakra, kik dac-cára a világos törvénynek, politikai ügyekben meg-nem részt venni, a helyett, hogy kötelességük után lépnek.

— **Kertész József** a nagy tűz-vész alkalmával megnyomorodott városi önkénytes tüzoltó felségeljárása főkapitány tek. Minorich Károly urnak kezdeményezése folytán Deák Pál tüzoltó főparancsnok névnap-ja alkalmából rendezett társas esténen a kö-vetkező urak adakoztak: Szathmári Elek 1 frt, Kővári M. 1 frt, Minorich Károly 1 frt, Szász Domokos 1 frt, Petrán János 1 frt, Dr. Szil-lágyi 1 frt, Dr. Berks 1 frt, Széki Miklós 1 frt, Gamauf Vilmos 1 frt, Dr. Jenei 1 frt, Dr. Szőcs 1 frt, Földesi Sándor 1 frt, Dr. Os-sikovszky 1 frt, Deák Pál 1 frt, Ukeđer 20 k, Benel Ferencz 1 frt, Mihály László 1 frt, Hor-váth Lajos 1 frt, Dr. Biró János 1 frt, Rig-nát Sándor 1 frt, Márkovics 1 frt, Csiki Lu-kács 1 frt. Összesen 23 frt 20 kr. Ezen ösz-szeg Kertész Józsefnek készbeszített. Az ada-kozó urak ezen jótékonytsága szemben a város érdekében tett buzgó fáradaalma közben meg-nyomorodott tüzoltóval dicsőretnem sorult.

— **A Fröbel-intézet-ben** az 1875/-ik tanévet bezáró közvizsgálatok rendje. Hétfőn. jul. 10-én. d. e. 9. órákor. A gyermekker-ti foglalkozások bemutatása. Hétfőn. jul. 10-én d. u. 3 órákor az elemi iskola vizsgája a hittanból. Kedden jul. 11-én. d. e. 9 órákor az elemi iskola I-ső osztályának vizsgája. Ked-den, jul. 11-én d. ju. 3 órákor a képezde mind-két osztályának vizsgája a nevelésstanból, a gyermekisméből és a módszertanból. Szerdán jul. 12-én. d. e. 9 órákor az elemi iskola II-ik—III-ik osztályának vizsgája. Szerdán, jul. 12-én d. u. 3 órákor a képezde mindkét osztályának vizsgája a magyarnyelvtan, iránytan, természetrajz és a természettanból. Csütörtökön, jul. 13-án. d. e. 9 órákor a képezde mindkét osztályának vizsgája a földrajzról, történetből, alkotmánytanból, számtanból és német nyelvből. Csütörtök, jul. 13-án. d. u. 3 órákor a képez-de vizsgája az énekéből és a zenéből. Pénte-ken, jul. 14-én d. e. 9 órákor az érdemsoro-zat felolvasása, a bizonyítványok kiosztása s a tanév berekesztése. A vizsgák teljesen nyilvánosak, s azokra minden érdeklődő tisztelettel meghívatik.

— **Értesítés.** A „Polgári-dalegylet“ azon tisztelt pártoló és működő tagjait, kik a folyó évi augusztus hónap Szegeden tartandó országos dalünnepre el kívánának menni, tiszte-lettel értesitem, hogy f. évi július 15-ig egy-leti elnök Benigni Sámuel urnál nyilatkozza-nak az iránt: kívánnak-e utazásidj- és szállás-kedvezményben részesülni? A nemnyilatkozó-k ugy tekintetnek, mintha ezen kedvezményről lemondottak volna. A „Polgári dalegylet“ 1876. június 23-án kelt választmányi ülése határo-zatából. Koleszár Sándor, titkár.

— **A „kolozs-dobokamegyi tan-testület“** elégett könyvtárának újabb szerve-zésére ujabbban a következő beces adományok folytak be: Szász Lajos, betonyai fel. népisk. tanító ajándékozott 6 müvet; Gamauf Vilmos gazd. egyt. titkár 6 müvet; Ludwig József, kolozsvári tanító 1 müvet 9 kötetben; Bőjtőhe László, kolozsvári tanító 13 müvet; a m. n. vallás- és közokt. miniszter ur 30 kötet tan- és vezérkönyvet és számos tanszékűt; Dem-jén László, egyet. könyvtáros 12 kötetet; Derzi Jenő, gyulai tanító 7 kötetet; Lampel Róbert, budapesti könyvtárod 28 kötetet; Szász Do-mokos kolozsvári ev. ref. lelkész 41 müvet 60 kötetben; a fel.-iskusnági tanitói kör 2 frtot; a dumabóvár járási kath. népnevelők egylete 5 frtot; Raffay Károly, Új-Székelyből 5 frtot; Orbán Endre, s.-szt.-andrás közési tanító 1 frtot; Szász Károly, alvinczi közési vezér-tanító 5 frtot. Mindezen adományokért fo-gadják a szives ajándékozók tanszékütlük a nyilvánosság terén is kifejezett hálás köszönetét. A választmány megbízásából: Szabó Endre, titkár.

— **Hymen.** Benedek János sepsi.-szt.-györgyi kir. közjegyző mult szombaton tartot-ta menyegzőjét Nagy Vilma leányiskolai ta-nitónővel.

— **A s.-szt.-györgyi tüzoltó-egylet** a vasárnapi közgyűlésen végleg szervezte magát. Alparancsnoknak Tarczali Endre, titkárnak Be-nedek János választattak meg.

— **Borzasztó halál.** S.-Szt.-Györgyön e hó 3-kán a Bogdán családnak két bérése agyag után ment az Olt hidon tul. A föld mé-lyen beásva volt s az a hosszas esőzések kö-vetkeztében leszakadt s egyik bérést kettéhasi-totta, a másikat pedig eltemette. Utóbbi ki-ásatott s csak lábán kapott tetemes sérülése-ket. A bérés hullája a Bogdán csárdá által Szt.-Györgyre vitetett eltemetés végett.

— **Megjelent** s beküldetett hozzánk az „Orpheus“ zenemű-folyóirat legujabb kö-zsma. Tartalma: Népdal-écsárdás, Tolnaitól; dal-mű-egyveleg. Javotte operettéből, Dallíftól; ünnepélyes induló, Tisza Aladártól; vidám per-czek, keringő, Szabó L-tól; Orgona-gyakorlatok Erneitől; Előjáték, Webmertől; Népdalírtás harmoniumra, Barabástól. Ára e folyóiratnak egész évre 4 frt 50 kr. szerkesztik Goll J. és Tisza A.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Julius 6-án 5% Metaliques 64.50 frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 68.90 frt. 1860 ki államkölcsön 110.75 Bankrészev-nyek 8.49 Hitelrészevnyek 143.25 London 131.15 Ezüst 102— Cs. kir. arany 6.18 — Napoleond'or 10.40 100 mark német ér-tékű 64.10

Urbéri könyvények: Magyarországi 71.50 Temesi 71.—. Erdélyi 70.50. Horvátországi —.—.

Felolós szerkesztő: Békésy Károly

Arverezési hirdetemény.

Alólt kir. közjegyző részéről ezennel közliré tétetik, hogy a kolozsvári tks. kir. törvényszéknek 5393 — 1876 sz. a. végzése folytán, kolozsvári volt kereskedő Asztalos János csődtömegéhez tartozó összes ingóságok, bolti árucikkek és felszerelvények — a könyvtári követelések kivételével — 1876. év augusztus-hó 8-dik s következő napjain, Kolozsvárt a főtéren lévő bolti helyiségben, nyilvános árverezés útján el fognak adni.

Erről venni szándékozők oly hozzáadással értesítenek, hogy az árverezési feltételek, valamint a csőd leltár alólt kir. közjegyző irodájában (bel-tordautca 1-ső sz.) bármikor megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1876. július-hó 2-kán.

SCHILLING RUDOLF, kir. közjegyző.

Sz. 340. — 1876.

(285)

(2—3)

Arlejtési hirdetemény.

A kolozsvári kir. törvényszék és a kolozsvári kir. járásbírósi hivatali helyiségei fűtésére, 1877-dik év január 1-jétől azon év utolsó napjáig szükségeltető 369,6 köbméter tűzifa szállítására ezennel az árlejtés közliré tétetik.

Arlejtés helyéül a kolozsvári kir. ügyészség hivatali helyisége (bel-farkas-utca 12. sz.) megartási napul pedig 1876-dik év augusztus 30. d. e. 9 órája tűzetik ki. Kikialtási árul köbméterenként 3 fnt 18 kr. állapittatik meg, s az összes 1180 fnt. kikialtási árak 10% az árlejtésnél résztvevni akaró vállalkozó által bántapénzzúl leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok az árlejtésre kitűzött óráig a kir. törvényszék elnökségénél elfogadtatnak.

Az árlejtés alapját képező vállalat feltételek a hivatalos órákban, a kolozsvári kir. törvényszék elnökségénél megtekinthetők.

Nem hivatalos.

Delabayi Sándor a francia nyelv és irodalom tanára

alapos oktatást ad kezdőknek a francia nyelv és irodalomból, valamint kisegítő gyakorlatoknak társalgási órákat.

Értekezhetni főnnevezett lakásán a „Magyar koronában” vagy tek. JANCsó LAJOS tanár úrral.

Hirdetemény.

A székely-keresztúri állami tanító-képző első osztályába az 1876. tan-évre felvétetnek a 15-dik évet már betöltött oly ép testű növendékek, a kik a gymnasium, real- vagy polgári iskola 4-dik osztályát sikerrel végezték, vagy az anyanyelv, számtan, földrajz- és történelemből a megfelelő felvételi vizsgát jó eredménnyel teszik le.

A felvételi folyamodványok folyó évi augusztus 15-ig, a képezdei igazgatóságokhoz beküldendők felszerelve: keresztlevéllel, orvosi és tanodai bizonyítványokkal, s azok részéről, a kik ösztöndíjért is folyamodnak, a fennebbiekk mellett, a szülők anyagi állását kimerítően ismertető okmányokkal.

Sz.-Keresztúr, 1876. július 5-kén.

SÁNDOR MÓZES, másod tanfelügyelő.

Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt,
bel-tordautca 5. szám
mint kereskedelmi részvény-társaság kitünő borai,
eredeti árakban és legjobb minőségben,
alább felsorolt városokban s uraknál vannak bizományban.

Budapest: Testory Antal.
Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt 12 im Hofe.
Brassó: Pórr Testvérek.
Borszék: Áved & Kádbó.
Baróth: Debitzky Mihály.
Debrecen: Gerébi Fülöp.
Fogarás: Papp István.
Gyulán: Ferenczi Alajos.
Gyergyó-Szent-Miklós: Czifra Ferenc és fia.
Hamburg: Testory Antal.
Hátszeg: Izzikutz Antal.

Kézdí-Vásárhely: Benkő Testvérek.
Lugos: Palkó Károlyné.
Miskolc: Pastiner Ferenc.
Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher és fia.
Nagy-Várad: Janky Antal.
Nagy-Enyed: Czirner József.
Szász-Régen: Dietrich Samuel.
Székely-Udvahely: Veres Ferenc.
Seps-Szent-György: Antalffy Lajos.
Segesvárt: J. B. Misselbacher.
Temesvár: Bábusnik Ágoston.

(221)

! Poloska-pusztító !

Elismert legjobb hatású

rovar-porom és a szabadalmazott mérgező „ANTIPUTRIN”

mindenfélé prém, bőr (nyers és kikészített), szőcselmék, toll, gyapjú, posztó-kelme, bundák, bútorok, sző és selyem gundozására; s nem csak poloskát, csótányt, nyírbohagart, bolhát, legyet, hangyát és melyt pusztít, hanem azok petéit is teljesen tonkretesz.

Akar igazán háborítatlanul aludni?

híntse be tehát ágát, szobát, konyháját az en rovar-porommal.

Akar ön igazán pénzt megtakarítani?

híntse be tehát bundát, kelmét, ruhát, szőnyegét és bútorait az en megpróbált legjobb Antiputrinommal.

Elegáns pléhdobozban védőbelegem-

mel ellátva 30 kr., 80 kr. és 1 fnt 50 kr.

és védőbelegem alatt még sok fűszerke-

kedésben is kapható.

Ismét elárúttóknak árengedés, ma-

I. J. Deutsch Jakob

Bécs, II. Schöllerhof.

Budapest: Graf Jakob urnál, Nádorutca 17.

Mindenféle prém, bőr- és feldolgozott bőr, szőcselmék, gyapjú és termények aladási és vesési bizománya és ügynösége.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók

következő legújabbban megjelent munkák:

BONCZ FERENCZ. A magyar közigazgatási törvénytudomány kézikönyve. A törvényhozás legújabb állása szerint 3 kötetben. Ára 7 fnt.

JÓKAI MÓR. Egész az északi polusig vagy mi lett tovább a Tegetthoffal? Regény egy a hajón hátramaradt matróz feljegyzései után. 2 kötetben. Ára 1 fnt 80 kr.

— A debreczeni lunátikus. Elbeszélés. Ára 80 kr.

CHERBULIEZ VICTOR. Saint Maur kisasszony jegyese. Regény. Ára 1 fnt 40 kr.

Twain Márk és Warner Karoly Dudley. Az aranyozott kor. Amerikai regény. Ára a három kötetnek 3 fnt.

RIBÁRY FERENCZ. Tiberius kora. Ára 1 fnt 50 kr.

FEJES ISTVÁN. Egyházi beszédek. II. füzet. Ára 2 fnt.

Hogyan neveljük gyermekeinket? Néhány szívből eredő szó az ifjú anyához. Ára 20 kr.

KOCH ERNST. Aus dem Leben eines bösen Jungen. Ára 1 fnt 30 kr.

CARNERL. Gefühl: Bewusstsein, Wille. Ára 2 fnt.

PAYER JULIUS. Die österreichisch — ungarische Nordpol-Expedition in den Jahren 1872 — 1874 nebst einer Skizze der zweiten deutschen Nordpol-Expedition 1869 — 1870 und der Polar-Expedition von 1871. Mit 146 Illustrationen und 3 Karten. Ára fűzve 6 fnt 50 kr. Pom-pás diszkötésben 7 fnt 50 kr.

POESTION. Griechische Dichterinnen. Ein Beitrag zur Geschichte der Frauenliteratur. Ára 2 fnt.

HELLWALD FRIEDR. v. Die Erde und ihre Völker. Ein geographisches Hausbuch 1. und 2. Lieferung. Egy-egy füzet ára 32 kr.

REICH, Dr. med. EDUARD. Die Ursachen der Krankheiten. 1. Lieferung. Ára 2 fnt 60 kr.

SCHIFF, Prof. HUGO. Einführung in das Studium der Chemie nach Vorlesungen gehalten am naturwissenschaftlichen Institut in Florenz. Ára 3 fnt 90 kr.

RICHTER H. M. Geistesströmungen. Diszesen köte 3 fnt 90 kr.

BENEDIKT MORITZ. Gehirnkrankheiten. Ára 4 fnt 68 kr.

WILBRANDT ADOLF. Die Wege des Glücks. Lustspiel in 5 Aufzügen. Ára 1 fnt 50 kr.

CHERBULIER VICTOR. Le fiancé de Mlle Saint-Maur. Ára 2 fnt 28 kr.

STEFFENS ALFRED. Adel und Bürgerstand Roman. A 2 kötetnek ára 3 fnt 90 kr.

Fontos ujdonságok borkereskedők, bortermelők s vendéglősök részére.

DOCHNAHL FRIEDR. JAK. Die Recepte zur künstlichen Darstellung der Südländischen Weine. Ára 1 fnt 5 kr.

— Die Behandlung der Weine im Keller mit besonderer Rücksicht auf ihre vortheilhafteste Bereitung. Ára 1 fnt 56 kr.

REGNER ALFRED von. Der Weinbau in seinem ganzen Umfange, mit besonderer Berücksichtigung der Verhältnisse in Oesterreich-Ungarn. Ára 1 fnt 90 kr.

WETTERHAHN GEORG. Neuester Weinkläraparat Selfactor. Patentirt laut Ministerial-Rescripts vom 13. April 1876 etc. Mit 6 Holzschnitten. Ára 1 fnt 95 kr.

STAB WILLIAM. Das Hôtel, seine Verwaltung und Bedienung. Ára 1 fnt 95 kr.

Fontos ujdonságok férfi- nő- s gyermekruha- és szí-
szabók s divatárusok számára.

KLEMM HEINRICH. Neue Modell-Sammlung für Herren-ekleidungs-Geschäfte. Eine reiche Auswahl geschmackvoller und correkter Zeich-nen-Vorlagen zu allen Arten moderne Fantaisie-Kleidungsstücke etc. etc. Ára 2 fnt 93 kr.

— Die gesamte Kinder Garderobe. Einn vllständige Belehrung über Zuschnitt und Anfertigung der geschackvollsten Knaben- und Mädchen-Anzüge. Ára 1 fnt 95 kr.

— Unterricht im Arrangement der Damen-Tiletten vom Standpunkte der Kleider-Aesthetik und der Farben-Harmonie. In Bild und Schnitt leichtfasslich dargestellt an einer grossen Auswahl der geschmackvollsten Modelle von Kleid-Tailien Aermeln, Krähen, Bertien, Baschliks, Rotonden, Beduinen, Tüniks etc. etc. etc. Ára 1 fnt 60 kr.

Legújabb csárdások és népdalok:

SÁRKÖZY FERENCZ.

Hullámzó Balaton. — Nincs fálunkban olyan legény mint Pista — Vékony haja van a piros almának. Csárdás ára 60 kr.

TISZA ALADÁR.

Három huszár a csárdában, vörös bort iszik bujában. — Ragógó csilagom, galambom. — Csicsákéknál ég a világ, ott virrasztják az éjszakát. — Szeény legény nem voltam. Csárdás ára 60 kr.

SZABÓ IMRE credeti dalai, zongorakísérettel ellátta Erke Gyula. Tartalom: Aldjon meg a mindenható! — Tulipános a szüröm allérja. — Ez a világ még soha sem látott. — A cigány bla. Ára 1 forint.

MÉRE PAULINA

REGÉNY LEVELEKBEK.

Irta Cherbuliez Victor. Fordította Julia.

A két kötet ára 2 fnt.

TILINKÓ

NEMZETI DALOK.

A magyar-nép számára, szerkesztette egy népbarát gyönyörű színnyomatu borítékban

Kolozsvár részletes leirása és ERDÉLY FÖLDRAJZA.

Az újabb nevelési elvek szerint,
ELEMI és NÉPI SKOLÁK használatára.
Készíté PÁNCZÉL FERENCZ.

Két köre metszett tér- és földképpel. Második javított és bővített kiadás. Ára kötve 40 kr.

Távirdai gép- és kapcsolástan.

A posta- és távirda intézetnél alkalmazottak használatára.
50 kömetsetű ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távirdatiszt. Ára fűzve 1 fnt 60 kr.

Erdély s különösen a székelyöld

KÖZGAZDASÁGI

JELENE és JÖVŐJE.

Az Erdélyi Gazdasági-egylet egy tagjától.

Ára 40 kr.

Bérmentve postán küldve 46 kr. mely postai utalánnyal előre beküldendő.

Csapó Sándor Kolozsvárt.

(227)

(12—*)

Van szerencsém a t. cz.

Építész, Asztalos, Lakatos, Kárpitos és Bádogos mester urakat figyelmeztetni,

miután a vasalás és többféle abba a szakmába vágó czikkekkal,

ugy az asztalos szerszámokkal fel akarok hagyni,

ezen czikkeket

gyári áron alól számítom.

Méltóztassanak tisztelt urak megtekintés végett a nagy

Bazáromat meglátogatni.

Csapó Sándor Kolozsvárt.